

Nr 533

Av herr Kollberg, om en teknisk omläggning av vissa delar av det indirekta skattesystemet.

(Lika lydande med motion nr 429 i Första kammaren)

Den tekniska utformningen av den indirekta beskattningen betingas i väsentlig mån av skattens höjd. 1952 års kommitté för indirekta skatter utarbetade sina förslag från utgångspunkten av en lågprocentig skatt. Denna utgångspunkt var även regeringens i dess förslag till allmän varuskatt. Utvecklingen har emellertid visat att utgångspunkten var felaktig. Vi har redan — under två år — höjt den allmänna varuskatten med 50 %.

Inom 1952 års kommitté rådde enighet därom att den indirekta beskattningen borde så utformas, att den icke påverkade konsumtionsvalet. Detta innebär att alla varor bör beskattas lika hårt — i detta sammanhang bortses från sådana varor som enligt utbildad praxis ansetts böra beskattas i särskild ordning, exempelvis tobak och alkohol. Denna målsättning har man frångått med den allmänna varuskatten dels genom att behålla punktskatterna och dels genom att varuskatten uttages såväl på den färdiga varan som på förbrukningsartiklar vid produktionen och på investeringar. Även energiskatten medverkar till en olika belastning på varorna. Det fria konsumtionsvalet bör vara en fast utgångspunkt för det indirekta skattesystemets utformning. Punktskatternas snedvridande effekt har förstärkts av den allmänna varuskatten.

En generell indirekt beskattning bör alltså drabba alla varor lika. En konsekvens härav är att speciella skatter icke skall uttas på råvaror, energi, förbrukningsartiklar och investeringar. Man kan uttrycka detta på ett annat sätt och säga att en likformig indirekt beskattning också innebär från konkurrenssynpunkt en neutral beskattning. Denna neutralitet är aktuell såväl på hemmamarknaden som i fråga om exporten.

Från ekonomisk-politisk synpunkt är varuskatten i sin nuvarande utformning irrationell, enär utformningen bl. a. innebär att belastningen på konsumtion och investeringar sammanknutits. Genom varuskatten har en permanent belastning införts på näringslivets investeringar. Från konjunktursynpunkt är en sådan fastlåsning felaktig, vilket i nuvarande konjunkturläge är uppenbart.

Såväl varuskatten på investeringar som energiskatten har lagts på produktionen utan närmare utredning om effekten för olika branscher och företag; ej heller har verkningarna för den svenska exporten beaktats. Nå-

gon mot dessa kostnadsskatter svarande utjämningskatt uttages icke vid import av varor till Sverige. Ej heller sker någon restitution vid export av varor från Sverige. Det system som sålunda tillämpas här i landet är direkt motsatt det som många av våra konkurrentländer tillämpar. Där söker man på allt sätt befria exporten från kostnadsskatter samtidigt som man belastar importen med utjämningskatter i syfte att jämställa in- och utländsk produktion i konkurrensen på hemmamarknaden. Genom konstruktionen av vårt indirekta skattesystem är svensk produktion sålunda i flera hänseenden sämre ställd än motsvarande produktion i utlandet.

Inom EEC, där medlemsländerna sedan mycket lång tid tillbaka haft generella indirekta skatter, har utarbetats ett förslag till harmonisering av de generella indirekta skatterna. Det lär innebära en rekommendation av den s. k. mervärdeskatten. Denna har praktiskt tillämpats i Frankrike. En mervärdeskatt innebär en fördelad skatteuppbörd och samtidigt en likformig belastning på samtliga varor, och i övrigt synes denna skatteform kunna medge större anpassbarhet än det system som tillämpas här i landet. Denna likformighet och anpassbarhet är icke beroende av skattens höjd utan är en direkt konsekvens av den tekniska utformningen. Enligt min bestämda mening bör denna skatteform utredas, vilket icke skedde inom 1952 års kommitté, där man som sagt icke hade anledning att syssla med en skatt med högre uttag.

I direktiven för allmänna skatteberedningen har sagts att varuskatten skall utgöra ett bestående element i skattesystemet. Även om det kan förutsättas att den allmänna skatteberedningen, som har i uppdrag att analysera det nuvarande skattesystemet, kommer att behandla här berörda problem, vill jag med hänsyn till den stora betydelse som utformningen av det indirekta skattesystemet har för vårt näringsliv och med hänvisning till vad här anförts föreslå att riksdagen understryker vikten av att en fullständig utredning rörande den tekniska utformningen av det indirekta skattesystemet utan dröjsmål genomföres och framlägges. Under återopande av vad som ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla betydelsen av att en fullständig utredning rörande den tekniska utformningen av det indirekta skattesystemet framlägges i samband med de förslag till skattereformer som enligt föreliggande planer skall av allmänna skatteberedningen slutföras år 1964.

Stockholm den 26 januari 1963

Gustaf Kollberg